

Innebörden av begreppet skolgång inom aktivitetsersättning vid förlängd skolgång

Försäkringskassans ställningstagande

Begreppet skolgång i 33 kap. 8 och 20 §§ socialförsäkringsbalken (SFB) ska avse all den utbildning som är nödvändig för att den försäkrade ska kunna uppnå kompetens motsvarande gymnasienivå, oavsett i vilken skolform kompetensen inhämtas.

Bakgrund och överväganden

En av förutsättningarna för att aktivitetsersättning vid förlängd skolgång ska kunna lämnas är att de studier som den försäkrade bedriver är sådana som kan ge rätt till ersättning. Av lagtexten framgår följande.

33 kap. 8 § SFB

En försäkrad som på grund av funktionshinder ännu inte har avslutat sin skolgång på grundskolenivå och gymnasial nivå vid ingången av juli det år då han eller hon fyller 19 år har rätt till aktivitetsersättning.

33 kap. 20 § SFB

En funktionshindrad som avses i 8 § har rätt till aktivitetsersättning under den tid som skolgången varar.

Det framgår inte av 33 kap. 8 och 20 §§ SFB vad som avses med begreppet skolgång. För att Försäkringskassan ska kunna bedöma vilken skolgång som kan ge rätt till aktivitetsersättning vid förlängd skolgång behövs därför ett förtydligande av begreppet.¹

Begreppet "grundläggande utbildning", som används i förarbetena, har en central betydelse i fråga om vilka typer av studier som kan ge rätt till ersättning. Detta utifrån att aktivitetsersättning vid förlängd skolgång syftar till att personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att skaffa sig en sådan grundläggande utbildning som är en förutsättning att kunna komma in på arbetsmarknaden (prop. 2000/01:96 s. 82). I förarbetena har begreppet knutits till särskilt uppräknade skolformer såsom grundskola och gymnasieskola (prop. 2000/01:96 s. 84). Uppräkningen bedöms dock inte som uttömmande eftersom lagstiftaren har betonat att aktivitetsersättning kan lämnas för kunskaps-

¹ Övriga förutsättningar som krävs för förmånen ska också vara uppfyllda, som exempelvis att det finns ett samband mellan funktionsnedsättningen och behovet av förlängda studier, men dessa delar behandlas inte i det här rättsliga ställningstagandet.

Beslutsdatum
2023-05-17

Vår beteckning
Dnr 2023/008837
Serienummer
2023:06

inhämtande oavsett i vilken skolform som detta görs (prop. 2000/01:96 s. 83 och 182). Däremot betonar lagstiftaren att det ska vara fråga om inhämtande av grundläggande kunskaper till och med gymnasienivå för att aktivitetsersättning vid förlängd skolgång ska komma i fråga (prop. 2000/01:96 s. 83). Det är därmed endast utbildning upp till och med gymnasienivå som kan ge rätt till ersättning. Så länge utbildningen är på högst gymnasienivå kan den dock genomföras i vilken skolform som helst.

Aktivitetsersättning vid förlängd skolgång är tänkt att vara ett försörjningsstöd under den förlängda studietid som kan uppkomma till följd av funktionsnedsättningen (prop. 2000/01:96 s. 84). Ersättningen ska endast lämnas under den tid som den försäkrade behöver för att kunna avsluta sin skolgång på grundskole- eller gymnasienivå (prop. 2000/01:96 s.182). Enbart utbildning som är nödvändig för att sådan kompetens ska kunna inhämtas ger därmed rätt till ersättning.²

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

33 kap. 8 och 20 §§ SFB

Prop. 2000/01:96

Försäkringskassan

Marie Axelsson
Beslutsfattare

Ulrica Svedell
Föredragande

² Studier i svenskt teckenspråk och svensk språkskrift är exempel på sådan utbildning som kan ge rätt till ersättning. Studierna kan dock bara ge rätt till ersättning i den utsträckning som utbildningen är nödvändig för att den försäkrade ska kunna uppnå kompetens motsvarande gymnasienivå, utifrån den försäkrades individuella behov. (Se Kammarrätten i Sundsvalls avgörande den 4 september 2013 i mål nr 1461-12)